

*І.І. Набок, доцент, В.К. Жеведь
(Національний авіаційний університет, Україна)*

Аеротрополіси як детермінанти розвитку глобальних міст

Розглянуто концепцію аеротрополісу як нового типу міського розвитку, зосередженого навколо аеропортів. Наведено приклади успішних аеротрополісів, а також висвітлено роль аеропортів як рушійної сили сучасного міського зростання та глобальної економіки.

Аеротрополіс – це нова міська економічна форма, в якій міста будуються навколо аеропортів, що поєднують виробників та дистриб'юторів з їхніми постачальниками, клієнтами та партнерами по бізнесу, як поблизу, так і віддалено. Правильно спроектований аеротрополіс створює безшовну мультимодальну «міську трубу», яка зменшує часові та фінансові витрати, пов'язані з відстанню на місцевому, національному та глобальному рівнях, підвищуючи операційну ефективність підприємств, що залучені в аеротрополіс, пропонуючи їм «економію на швидкості», яка стала такою ж важливою, як і економія на масштабах та економія на обсягах для багатьох підприємств і міст, щоб конкурувати і процвітати [1].

Авіація та аеропорти є рушійною силою розміщення бізнесу та розвитку міст у XXI столітті так само, як автомагістралі у XX столітті, залізниці у XIX, річки та канали у XVIII та морські порти у XVII столітті. Аеротрополіс представляє п'яту велику хвилю транзитноорієнтованого економічного розвитку міст.

Аеротрополіс складається з двох компонентів: (1) аеронавігаційних, логістичних та комерційних об'єктів аеропорту, які є основою мультимодального, багатофункціонального міста-аеропорту; (2) зовнішніх коридорів і кластерів авіаційно-орієнтованих підприємств і галузей, які живляться один від одного і мають доступ до аеропорту та інших ключових транспортних і міських/комерційних/житлових вузлів [1].

Аеротрополіс – це використання комплексної стратегії, що складається зі скоординованого набору мультимодальної інфраструктури, комерційної нерухомості та заходів державної політики, які покращують міську інфраструктуру та робочі місця в районі аеропорту, щоб скоротити час і витрати на наземний транспорт, а також розширити національне та глобальне повітряне сполучення.

Аеротрополіси покращують бізнес-операції, залучаючи спеціалістів та стимулюючи торгівлю високовартісними, критично важливими товарами та бізнес-послугами, роблячи аеропорт та його прилеглі території більш глобально пов'язаними, доступними на місцевому рівні, економічно ефективними, привабливими та сталими. Така стратегія інтегрує цілі планування аеропортів і наземного транспорту, оптимізуючи мобільність людей і вантажів до і з аеропорту та комерційних об'єктів, цілі планування бізнес-майданчиків для максимізації операційної ефективності та прибутку підприємств, що

здійснюють капітальні інвестиції, а також містобудівні цілі, що стосуються комфортності проживання та екологічної стійкості.

На сьогодні аеропорти – це центри комерційного та промислового розвитку, перетворившись на щось більше, ніж просто транспортні вузли. Наприклад, міжнародний аеропорт Даллас Форт-Ворт у Техасі розбудував місто-аеропорт AllianceTexas [2]. Це яскравий приклад того, як аеропорти стають економічними локомотивами, що пропонують переваги для напівміської, багатофункціональної забудови. Ці міста-аеропорти стратегічно розташовані поблизу великих аеропортів для легкого доступу, що забезпечує зручність для мандрівників і бізнесу. Вони спроектовані як самодостатні громади з житловими, комерційними та промисловими районами і мають потенціал для зменшення заторів на дорогах та покращення транспортних мереж у міських регіонах.

На базі південно-корейського міжнародного аеропорту Інчхон (ICN) діє аеротрополіс Air-City. Тут розміщено безліч офісних будівель, висококласних торгових центрів і ресторанів, 4-зіркових і 5-зіркових готелів, конференц-центрів і виставкових центрів, розкішних інтегрованих курортів, оздоровчих комплексів, полів для гольфу та інших зон відпочинку, логістичні комплекси. 13-мильний міст вартістю 2,3 млрд. дол. США з'єднує ICN та Air-City з Сонгдо IBD, розумним містом, орієнтованим на авіацію, вартістю 35 млрд. дол. США, що побудований на землі, на відвойованій у моря територія, та є наріжним каменем значно ширшої вільної економічної зони Інчхон (IFEZ) [3].

Комерційні об'єкти Air-City не тільки приносять значний неаеронавігаційний прибуток для ІІАС (Incheon International Airport Corporation), але й роблять аеропорт більш привабливим місцем для ділових мандрівників та звичайних туристів. Крім того, його сучасні вантажні та логістичні об'єкти в зоні вільної торгівлі сприяють позиції аеропорту як провідного вантажного хабу (що постійно входить до п'ятірки найкращих у світі обсягів міжнародних вантажів), одночасно покращуючи ефективність ланцюга постачання в галузях вільної економіки Інчхона.

Аеротрополіси найбільш поширені в Європі, Азії та на Близькому Сході. Однак концепція аеротрополісу також набуває поширення в розвинених країнах світу, особливо в таких містах США як Атланта, Детройт і Філадельфія. Ці міста використовують території своїх аеропортів для стратегічної багатофункціональної забудови. Міжнародний аеропорт Даллас-Форт-Ворт (DFW) – це аеротрополіс, якому приписують значну частину економічного зростання Північного Техасу. Столична агломерація Даллас-Форт-Ворт (DFW Metro Area) охоплює 12 округів у північно-центральному Техасі і створення аеропорту DFW вимагало співпраці та взаємодії з усіма цими округами. Ділова активність в районі метрополітену DFW, що підтримується повітряними перевезеннями через аеропорт, генерує 16,7 млрд дол. США в загальному обсязі щорічної економічної активності. Ділові операції в аеропорту DFW прямо чи опосередковано генерують 31,6 млрд дол. США в регіональній економічній діяльності та підтримують понад 143 тис. робочих місць в районі метрополітену DFW. Крім того, витрати відвідувачів, пов'язані з подорожами, збільшують податкові надходження до державного та місцевих бюджетів на додаткові 115

млн. дол. США щороку. Окрім того, аеропорт DFW ще має кілька тисяч гектарів землі, доступних для майбутнього розвитку аеротрополісу [2].

Міжнародний аеропорт Амстердама Схіпхол (AMS) сьогодні є об'єктом значного містобудівного розвитку, що відбувається під гаслом «creating airport cities». Це один з перших аеропортів у Європі, який розвивається за цією концепцією. Сьогодні він складається з (1) мультимодального центру, який відповідає ядру аеропорту, з чітко ідентифікованою архітектурою; (2) першого кільця, призначеного для логістики та технічного обслуговування (для всього, що безпосередньо пов'язано з повітряним рухом); (3) зони економічного розвитку, що відповідає міському і діловому коридору (центр Схіпхол-Зуїдас-Амстердам).

У світі є багато прикладів того, як міжнародні аеропорти перетворили старіючу економіку на оновлену високотехнологічну економіку та регіон зростання. Міжнародний аеропорт Схіпхол - один з них. Звичайно, для такої ревіталізації місто, як і сама країна, повинно мати вже існуючу інфраструктуру. Не будучи глобалізованою країною, важко глобалізувати місто в країні.

Висновки

Аеротрополіс є важливим напрямом розвитку міст у XXI столітті. Такі міста, як Амстердам, Чикаго, Дубай, Гонконг, Мемфіс, Париж, Шанхай і Сінгапур, стали глобально пов'язаними. Великі компанії та виробники, які прагнуть більшого успіху в економічному масштабі, розташовуються в містах, які вже мають достатньо можливостей для підтримання конкурентного рівня і такими є аеротрополіси.

Отже, модель аеротрополісу формує майбутнє міського розвитку, сприяючи інноваціям, економічному процвітанням та добробуту громадянам. Тенденція зростання міст-аеропортів і мегаполісів відображає трансформаційні зрушення в міському плануванні та розвитку, позиціонуючи аеропорти не лише як транспортні вузли, але й як каталізатори економічної та соціальної активності. Оскільки ці тенденції продовжують набирати обертів, їхній вплив на міські ландшафти та регіональну та світову економіку стає все більш очевидним, пропонуючи уявлення про їхній потенціал для забезпечення сталого зростання та сполучуваності.

Список літератури

1. Greg Lindsay. Aerotropolis: Future City Infrastructure: <https://www.pca-stream.com/en/explore/aerotropolis-future-city-infrastructure/>
2. Examples of Aerotropolis Cities and Aerotropolises. <https://www.codot.gov/projects/archived-project-sites/study-archives/aerotropolis/reports/visioning-study-memo.pdf>
3. The Past, the Present and the Future of the Aerotropolis: Strategies Emerging in Asia and the Rest of the World: <https://www.superterminalexpo.com/aerotropolis-strategies-emerging-in-asia/>